

Gaziantep'te yapılan ulaşım ve trafik panelinde; her yıl binlerce insanın trafik kazalarında ölmesinin, sorunun kavranılmadığını gösterdiği vurgulandı...

ULAŞIM VE TRAFİKTE SORUNU KAVRAMAKTAN HÂLÂ UZAĞIZ...

Makina Mühendisleri Odası (MMO) Gaziantep Şubesi tarafından 18 Haziran 2008 tarihinde "Ulaşım- Trafik Problemleri, Planlamaları ve Uygulamaları" konulu panel düzenlendi. Oturum Başkanlığını Gaziantep Şube Başkanı Ali Peri'nin yaptığı panele; MMO Yönetim Kurulu Sekreteri Ali Ekber Çakar, Gaziantep İl Emniyet Müdürü Ali Yılmaz, Atılım Üniversitesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Cumhuriyet Aydın, Mimar ve Şehir Plancısı Erhan Öncü, Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi Mete Ozer ve Gaziantep Emniyet Müdürlüğü Trafik Denetleme Şube Müdür Yardımcısı Enver İlhan panelist olarak katıldılar.

"KARAYOLU TAŞIMASININ ÖN PLANA ÇIKMASI CİDDİ SORUNLAR YARATIYOR"

Panelde konuşan Gaziantep Şube Başkanı Ali Peri, günümüzde ulaşım ve trafik sorununun toplumun her kesimini ilgilendiren bir insanlık sorunu haline geldiğine dikkat çekerek, 21. yüzyılda binlerce insanın trafik kazalarında hayatını kaybettiğini belirtti. "Bu durum artık insanlarımızın ve kentlerimizin sağlıklı yaşamını tehdit eder durumdadır" diyen Peri, 21. yüzyıl dünyasında yeterli ve çağdaş ulaşım hizmeti olmaksızın sosyal ve ekonomik hayatı canlı ve dinamik tutmanın mümkün olmadığını kaydederek şöyle konuştu: "Hızlı kentleşme, sanayileşme ve nüfus artışının beraberinde getirdiği sorunlar, hiç kuşkusuz ki, ulaşım sektörüne yansımaktadır. Özellikle yıllardır karayolu taşımacılığının ön plana çıkmış olması, trafik ve ulaşım da ciddi sorunlar yaratmış ve yaratmaya devam etmektedir. Bundan dolayıdır ki, ülkemizde trafik kazaları sonucu ölüm ve yaralanmalarla birlikte trilyonlarca lira maddi hasar meydana gelmektedir."

İl Emniyet Müdürü Ali Yılmaz, trafik ve ulaşım sorununun Türkiye'nin ve Gaziantep'in en önemli sorunlarından bir tanesi olduğunu belirterek, bu sorunu tek başına bir kuruluşun üstlenmesinin veya çözmesinin mümkün olmadığını işaret etti. Yapılan istatistiklerin trafik kazalarının yüzde 15'inin çok sıkı bir denetleme ile, yüzde 25'inin ise çok iyi bir altyapıyla önlenildiğini gösterdiğini ifade eden Yılmaz, "Geri kalan yüzde 60'ının eğitimle bağlantılı olduğunu biliyoruz. O halde, trafik sorununun eğitimden başlamak üzere,

altyapının düzgün yapılması ve sıkı bir denetlemeyle çözülebileceğini düşünüyoruz" diye konuştu.

Mimar ve Şehir Plancısı Erhan Öncü konuşmasında, Gaziantep'in temel sorununun toplu taşımının geliştirilmesinden kaynaklı olduğunu söyledi.

Atılım Üniversitesi'nden Yrd. Doç. Dr. Cumhuriyet Aydın, panele yerel yöneticilerin ilgi göstermemesini eleştirerek, "Nerede bu şehrin belediye başkanları? Bilim insanları olarak buralara kadar gelmişiz; ama burada olması gerekenler yoktur. Yılda 10 bin insanın öldüğü bir sorunun, neden ve niçinlerini tartışmak için yönetici yoktur" diye konuştu.

"BİR ULAŞIM PLANLAMASI OLMAK DURUMUNDA"

MMO Yönetim Kurulu Sekreteri Ali Ekber Çakar ise Gaziantep'in kentleşmesi ve sosyo-ekonomik yapısı hakkında bilgi vererek, Türkiye'nin birçok ilinde olduğu gibi Gaziantep'te de ulaşım yatırımları ve uygulamalarına bakıldığında birbiriyle çelişen, tutarsız politikaların yer aldığı görüldüğünü kaydetti. Çakar, Gaziantep Ana Master

Planı ile şu andaki mevcut durum arasında hiçbir uyumun olmadığına dikkat çekerek şöyle konuştu: “Kent merkezine doğru otomobillerin girişini kolaylaştıran katlı kavşak ve köprülerin inşası ön plana çıkıyor. Bunun düşünce kaynağı Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek. Gaziantep’in bilim adamı niteliği taşıyan Sayın Belediye Başkanı dostumuz da herhalde onun görüşlerine çok itibar ediyor. ‘Melih Gökçek Ankara’da 20 yıldır Belediye Başkanlığı yaptığına göre, iyi işler yapıyordur herhalde. Ben de bunun dediklerini yapayım, herhalde beni de 10-20 yıl burada belediye başkanı olarak seçerler’ diye düşünüyor olmalı. Ama öyle değil. Şu anda Ankara, Ankara olmaktan çıkmıştır; başkent, başkent olmaktan çıkmıştır. Umuyorum ve diliyorum ki, kentin sahibi olan sizler, kentliler bu kente sahip çıkarlar.”

Diğer yandan toplu taşımanın geliştirilmesi çalışmalarının başlatılması yönünde bir çaba olmadığını vurgulayan Ali Ekber Çakar, uygulamalarda da farklılıkların görüldüğünü ifade etti. Daha ucuza ek kapasiteler sağlayacak olan otobüs yolları, otobüs şeritleri gibi toplu taşıma öncelikli seçeneklerin göz ardı edilmesinden dolayı kent merkezinde ve genelinde transit düzeylerde kullanılan yolların giderek kötüleştiğini belirten Çakar, caddelerin, yaya kaldırımlarının, merkezi iş alanlarının ya da hızla iş merkezi alanına dönüşen bölgelerdeki yolların ve özellikle kullanılabilir yolların fiili otoparklara dönüştüğünü dile getirerek, “Bugün bütün caddelerimizin kenarları şu anda otopark durumunda” dedi.

“Plansız Hiçbir Şey Yapamazsınız”

Hızlı ve çarpık kentleşmenin, sanayileşmenin ve nüfus artışının beraberinde getirdiği sorunların ulaşım ve trafik sorunlarını da yansıttığını söyleyen Çakar, ulaştırmanın bir hizmet olduğunun altını çizerek, bu hizmetin bir planlama ekseninde verilmesi gerektiğini kaydetti. Çakar şunları söyledi: “Bu hizmete ilişkin arz ve karşılığı olan talep hayata geçirilirken, bir ulaşım politikası ve planlaması olmak durumundadır. Plansız hiçbir şey yapamazsınız. Plansız ve politikasız bir iş yaptığınız zaman, kendiliğinden gelişen günlük politikalar peşinde koşan ve kentin de içinden çıkılmaz hale gelmesini sağlayan birtakım uygulamalarla karşı karşıya kalırız. Ulaşım planlamasının ana hedefinde, gelişen kentlerde ve kentler arasında insan, araç ve eşyanın en kısa sürede, konforlu, ekonomik, emniyetli, çevre problemi yaratmayan, taşıma kolaylığı sağlayacak, ulaşım alanında dışa bağımlılığı azaltacak politikalar oluşturulmak durumundadır. Son dönemde, bü-

yük kentlerde ve özellikle Gaziantep’te gündeme gelen alt ve üst geçitler gibi palyatif düzenlemeler, ülkemizdeki sorunun hâlâ kavranmadığını ve güvenlik kaygılarının problem olmaya devam ettiğinin göstergeleri. Antalya’ya gittik, orada da benzer üst geçitler var, aynı tünel geçişleri var, Ankara’da zaten var. Bir başka kente gidiyorsunuz, çok yoğun bir şekilde, hem buranın ticari anlamda getirisi olduğu için revaçta hem de ‘Bu, trafik sorununa çözüm getirir’ düşüncesiyle, herhalde kimse ses çıkarmadığı için, bu tür uygulamalar alabildiğine yoğun bir şekilde devam ediyor.”

“Ulaşım politikası, kent içi ve kentler arası boyutları ile tüm ulaşım alternatiflerini değerlendiren kombine taşımacılığı esas almak zorundadır” diyen Çakar, tek yönlü bir ulaşım türünün seçilmesi durumunda karmaşıklığın bu şekilde devam edeceğini vurguladı. MMO Genel Sekreteri Ali Ekber Çakar, bu çerçevede ulaşımında benimsenmesi gereken çağdaş yaklaşımlar konusunda ise şöyle konuştu: “Bütün ulaşım biçimlerini birbirleriyle ilişkilendiren, taşıtlara değil; insanlara öncelik veren, yatırım ve işletmecilikte mevcut altyapı, tesis ve kaynakların verimli ve etkin kullanılmasına odaklanan ve giderleri en azda tutan; çevresel, kentsel, insani, sosyal ve tarihi değerleri bozmayan; tersine, koruyan ve destekleyen; her aşamada toplumun belirli kesimlerinin ve meslek örgütlerinin karar alma süreçlerine katılımını sağlayan, modern teknolojilerin kullanımında maliyet etkinliğini ön planda tutan ulaşım türlerinin, projelerinin, yöntem ve tekniklerinin öncelikle kullanılmasını kapsar.”

“TÜRKİYE’DE ORTALAMA HER SAAT 30, HER GÜN 700 TRAFİK KAZASI OLUYOR”

Panelde konuşan Gaziantep İl Emniyet Müdürlüğü Trafik Denetleme Şube Müdür Vekili Enver İlhan, Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre dünyada her yıl trafik kazalarından dolayı yaklaşık 1 milyon insanın öldüğünü, 20 milyon insanın yaralandığını açıklayarak, “Bu rakamlar bizlere ne kadar ağır bir sorumluluk düştüğünü göstermektedir” dedi. Trafik sorununun yalnızca Gaziantep’in sorunu olmadığını, aynı zamanda Türkiye’nin de en önemli sorunlarından biri olduğunu vurgulayan İlhan, şöyle konuştu: “Çünkü ülkemizde ortalama her saat 30, her gün 700 trafik kazası olmakta, her gün 20-25 insanımız ölmekte ve 250-300 insanımız ise yaralanmaktadır. Sorun bu kadar büyük olunca, çözümünü de o denli zor ve kapsamlı olmaktadır.”